

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 d., 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 8 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopală Sibiu, strada Măcelariilor 47.

Correspondențe sunt a se adresa la:

Redacția jurnalului „Telegraful Român”, strada Măcelariilor Nr. 43.

Episoade nefrancate se refuză. — Articolele nepublicabile nu se acceptă.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 or., — de două ori 12 cr., — de trei ori 16 cr. rândul cu litere gărmănești și timbrul de 30 cr. pentru
firme care publică.

Români din Ungaria.

IV.

Desvoltarea dreptului public și a dreptului prește tot din secolii 3—11 în ținuturile noastre de astăzi se poate urmări foarte puțin sau nici de cum. Urmele sunt foarte rare și nesigure. Si nici se poate afirma.

Barbarii care năvăliau, nu își băteau capetele cu codificări de legi ci mai mult cum să și asigure existența de pe spinarea poporățunei ce o afia cultivând pământ, vite și industrie. Într-aceasta se umară cu toții.

In formă insă se dozează.

Unii erau adeverători lotri. Luană găsiau și omorani ce le erau înainte. Pentru că principiul lor era a merge apoi mai departe, la alte poporățuni, pe care asigurarea să le prezde.

Alții mai cu minte se prezentau ca „oaspeți” sau ca „scutitori” și se introduceau cu puterea în avereia locuitorilor. Conform legii de incuarțire a Imperiului romane, locuitorii trebuiau să le dea a treia parte din posesiunea lor. Aceasta era o procedură „domoală” și numai în cas de opozitie era predepusă „extinctus habitoribus” (stingend locuitorii).

Barbarii dar, pe cum se vede, aduceau puțini §§ cu sine. Politica sau diplomația lor era foarte simplă: voluă să trăiască fără să lene. Si să, afară că se priveau de stăpâni ai posesiunii, în afacerile publice interne ale poporățuielor nu se amestecau precum aceste nu se amestecau în „disciplina“ lor de ordine.

Iung în „Roemer und Romanen” dice în privința acesta:

„Poporul de rând a remas cel puțin în starea în care s'aflat mai înainte: coloni sau arători ai posesiunilor noi, cum odiocinărau eri ai vecinilor posessori. Germanii n'au stins poporățuiajnele ocupate pe teritoriul roman. Așa de numeroase nu erau neamurile sigurătoare ale barba-

rilor, ca să se poată lipsi de puterile „lucrătoare care existau...“

Din cel ce dică Iung mai dețină se vede, că poporățuiajne româna să-a păstrat sub Goti, ca și sub Huni, care era independentă.*)

Si Diefenbach**) spune, că și alți scriitori, că nici ceilalți barbari care au urmat nu s'au aşezați cu statornicie în ținutul Daciei, ci au trecurt ca nisice unde răpitoare, omoriatoare și sterpițoare de cultură.

Slavii abu au fost aceia, care au fost mai statornic și care se vedea că au avut înriurătă și asupra limbii și asupra vieții publice a Românilor. Elementul român însă pe lungătoate căruia au avut se suferă până la venirea Slavorilor tot a fost astăzi de puternică mătăsată i-a absorbit, precum au absorbit și alte fragmente de neamuri venite mai târziu.

Procesul de assimilare a fost astăzi înaintat înaintă Slavii care au ramas pe teritoriul locuit de Români, la venirea Maghiarii, mai erau numai sporadici și pe clina asimilării. Astăzi dacă n'ar fi altă urmă remasă de denisi în numiri de comune și familiile***) s'ar părea că nici picior de Slav n'ă călcat pe timpurile acele în ținuturile locuite de Români.

Români sădă împrejmând Slavorilor naționalitatea lor au împriimat și instituțiunile care s'au format în timp până la venirea Maghiariilor, ori de unde se vor fi desvoltat, naționalitatea lor.

Când au sosit Maghiarii în Pannonia, cel puțin în Transilvania de astăzi, au trebuit să existe organisme politice acum românesci. Dicem, că el puțin, cu toate că după cum se va vedea, organismele acestea au trebuit să fie mai întinse, pentru că le afiamă.

*) Iung dice: „...behalten dieselben Selbständigkeit vollkommen bei“ (pag. 183 și 184).

**) Völkerkunde Osteuropas.

***) Numele slave de familiile săntină și mai dincoace, din influență esterne.

atât în nordostul și estul Ungariei proprie de aici că, și în sudul acesta, în Banat.

Urmează deci a pune întrebarea: cum și în ce raport de drept public au putut fi România cu Maghiarii la începutul conveinției lor?

Notarul anonim al regelui Bela spune în adeveră multe minuni despre contactul Maghiariilor cu România așa insă, ca să nu suferă nici gloria armelor maghiare și să nu se supere nici România. Înainte de toată Anonimul purcede din două puncte de vedere. Fiind episcop latin, face în cronică lui diplomație potrivită timpului de atunci. El a vrut, se vede, să atragă prin istorie sau cronica sa pe Maghiarii înăderețnici cătră biserică creștină latină; de altă parte ca să le facă că mai plăcută biserică latină au impunat istoria cu cuceriri miraculoase sevărîte de Maghiari. Spre sfârșitul acesta episcopul fanatie, după spiritul timpului de atunci, mamei lui Almus, de să păgâna, a trebuit să i se arate în vis vedenii dețeșee; darul dătesc a trebuit să meargă înaintea Maghiariilor ca și înaintea lui Moise. Si bătăliile Maghiariilor păgâni n'au fost mai puțin norocoase decum au fost la Evreilor din testamentul vechiului. A uitat Anonimul se spună că, soarele a stat în loc ca să se privească cu placere la vitejile Maghiariilor.

Simburele istoriilor miraculoase ale Anonimului conțin în toate acestea un ce important și pentru noi: ne descoperă popoarele cu care s'au întâlnit Maghiarii. Aceste sunt Slavii și a poi Români.

Itinerariul Maghiariilor grămadit cu miracolări și în consonanță — în cele esențiale — cu alți cronicari și cu alți istorici, chiar și cu Etnografia lui Hunfalvy. Pentru că vedem din toate că Maghiarii când au venit în ținuturile în care se află astăzi, au ocolit „pustișoară“ (dium Hunfalvy) adică părțile locuite de Români și s'au întâlnit cu Slavii care locuiau spre apus dela ținuturile Românilor.

Aceasta o adeveresc și numirea cu care au numit Maghiarii pe Români, numindu-i ca și Slavi „Vlahi“. Desosebirea între Anonimul notarului și între Hunfalvy este numai, că cel dintâi amintesc de Români, cel din urmă nu vrea se scie că au existat pe timpuriile acelora Români în postă Dacie.

Jung ne spune că Maghiarii s-au așezat în secolul al 9 în Panonia și trăiau acolo ca „nobilime“ între suspuși Slavi, ocupânduse cu resboale (nu de țesut), vânăt și pescuit. Încă în secolul al 12 locuiau Maghiarii în corturi și uriașă viață în cetăți.

Din toate cele de până aci, între Maghiarii și Români, nu vedem încă nici un raport afară de cel de vecină.

Timpul dar când au venit Români înțâiasă dată în contact cu Maghiarii trebuie înăuntrat eruat. Atât fabulele cele vechi că și cele nove, nu duc în privința aceasta deslușiri aproiate.

Cumcă nici Maghiarii nu au adus cu sine, nici biblioteci cu legi codificate, nici archive, se poate vedea și din cele citate. Multimea terminilor primiți pentru numirea așădămintelor ierarhice administrative și juridice din evul mediu, indigă că au împrumutat multe dela Slavi, înainte de a introduce sistemele feudale împrumutate mai târziu dela vecinii din apus, dela Germani.

Precum dară n'au putut aduce Maghiarii instituțiuni pentru Slavi așa nu adus nici pentru Români.

Când așa dară în secolul al 11 Maghiarii au venit în contact cu Români — căci atunci ni se pare a fi avut loc cel dintâi contact statornic — și acestia l'au avută instituțiunile lor desvoltate, care la început se vede și a fi remas neatinse.

La presupunerea aceasta ne mai îndreptățesc următorul pasajul din Pioz*):

„Cine cunoaște numai pe deasupra măcar istoria Ungariei va fi su-

* Abstammung der Românen.“

FOITA.

Dela Sibiu la Săliște.

Când călătoresc cineva dela un loc la altul, bunăoară dela Sibiu la Oca, și voește să scie și altii despre călătoria sa, să pună și să pună impresiile pe hârtie, cu nădejde că se va afa, vre un jurnal, carele să și umple coloanele cu impresii. Si că se atragă atenția publicului cetitoriu, fiecare să năiescă și să publică impresiile în Foileton. Si că se nu treacă cuiva impresile din vedere, tipăresc cu litere groase: de colo, până colo; adecă: Dela Sibiu la Oca, sau dela Oca la Sibiu. Dela Brașov la Zizin, ori vice-versa, și așa mai departe.

Ca să nu mi se dică că n'ăș fi și în cineva, și că n'ăș fi călătorul dela un loc la altul, bunăoară dela Sibiu la Săliște; ca să nu credea lumea că vreau să m'escund de față ei, — deși poate aș avea motive binecuvântate, eata că mărturisesc tot ce sciu.

Sciu că am călătorit dela Sibiu la Săliște, sciu că m'au impresionat multe, și poate asupra multora voi fi facut și eu impresiune. Sciu că voește să-mi public și eu impresiune și am nădejde că vre un jurnal se va împriștina printră publicarea impresiunilor mele în Foileton.

Vineri seara în 21 Mai vechiul, mare jale era în grădina de model a institutului pedagogic-teologic din Sibiu. Scena era sfârșitoare. Si cum să fie n'ie, căci era vorba de despărțire. Teologii și pedagogii din Sibiu se despărțuiau de iubilele iminei lor, pe caru' nu pregeță ale menigia în fiecare săi, de despărțiu de buruienile din grădina seminariului. Ca unii ce plivesc cu predilecție printre pomoriș, salăță, ceapă, morcov, fasole, mazare, linte, numai printre flori nu, înținduse acestea de resortul pedagogilor, căci ei ascultă botanică, — le era greu să se lipsească de indeletnicirea lor dinilnică. Cu chin cu vui au trecurt și presta aceasta durere. Ceau simțit în inima lor, numai deșugă vor sci.

Sâmbătă la 11 ore și au mai

cercetat odată pre ursitele lor și la 2 ora după prânz au plecat spre Săliște.

Durerea lor atât m'ă impresionat de tare, încât abia la 5 ore m'am putut trezi din adunăcă-mi impresiune. Ca om mai înaintat în vîrstă mi am tocmai o trăsură. Si ca se dovedește că iubesc adeverul, spun că trăsura avea numai un cal, calul un ochiu, calalat și l'a fost perdit în lupta delui Solferino. Pentru trăsura plătăiam 3 fl. și 10 cr. bacișii. Această sumă se împărță între 5 însă afară de vizită, căruia era de sină.

Am plecat. Însă cum? Locul de unde era se plecam să numescu „podul miciunilor“, mai multe scaune având. Acolo era multime de oameni ca cei din evangelie, așteptând — însă nu turburarea apei. Cuscoți mei aștepta să se sosesc și eu, așteptând cu nerăbdare, căci după cum spusei, eu eram cel cu impresia. In cele din urmă ne-am arăduit pe drum. Strada morii,

strada păgânilor și așa mai departe. Vișinii noștri om practic, ca se căscige din timp nu ocolosce preste pod, ci voește să ne treacă prin riu Cibin. Când suntem în mijlocul riuului Duciul-palului nostru îi trăsenesc prin cap să ne scăde. Nu mergeam nici înainte, nici îndărăt. Si așa ne find nici un Moise între noi, a trebuit să trecum riu cu urme udate. Aici am făcut cunoștință cu nărvul calului nostru. El adesea numai așa era înduplatec se ne tragă până la Săliște, dacă mergea cineva înaintea lui, să'u dă avea pe cine se urmează. Cu alte cuvinte inclin și el spre pasivitate, căci stăpânul său era român pasivist din Sibiu.

Abi ești din riu, ne urcăm în trăsură și spri norocirea noastră tocmai neajunsă o clăc de țigani cu 2 cară de purde. Desosebirea între noi și ei nu era tocmai mare. Din căci erau nu vorbe unul cu unvăngurești, ca și noi. Aveau între ei un artist, care cu arecul său l'atingea inima. Si noi aveam artistul nostru, despre care vorbi mai târziu. Nici ei, nici noi

prins că în anul 1000, când S. Stefan a primit dela papa Silvestru coroana regală, încoronat rege nu avea în posesiune decât numai o mică parte din regatul de mai târziu al Ungariei: principatul Panoniei de odinioară și teara despre meadă di dela lacul Balaton; tîntul Banatului Timișan, Transilvania întreagă și după „Chronica Hungarorum”, Slovacia întreagă, nu apartineau regatului nou; ba și când mai târziu ținutul Banatului timișan și Transilvania au fost cucerite(?) de S. Stefan, n'au intrat în nemijlocita posessiune a regelui..."

Că să putem judeca împreguriările îngropate nu numai în depărtarea secolilor, dar și în diversele interese a celor ce s'au ocupat până acum cu situația din timpurile contactului celui dintâi al Maghiarielor cu România, trebuie să avem idei clare despre factorii celor timpuri.

Maghiarii popor barbar, iubitoriu de răsboie și de escursii de prada, an incăput între Slavii cu care care ordine socială, însă nu destul de tare să le resiste la cea dintâi năvălă. La răsărit România astidereu ordinea lor socială, evitări de Maghiari, de silă sau de voie bună nu se poate scrie. La apus împăratia română germană era încă în facere și la meadă și împăratia romana - răsăriteană în cădere, și alte fragmente de popoare.

Mai puțin la număr decât Gotii s'au Hunii, după vre-o căteva incercări nenorocoase cu armele, conducețorii lor, cumpăinând bine împreguriările, s'au hotărât pentru statoricne și civilizație. Spre sfîrșitul acesta au trebuit să se imprumeze instituțiunii pentru sine de o parte, de alta au trebuit să intre în relații cu alianță sau federație cu popoarele între care și pe lungă care viețuiau. Aceasta cu atât mai vîrtoș cu cât masa poporului maghiar neprevăzătoare și care nu cunoșteau raporturile în care se află, stăruia pe lîngă viață selbată, cu care era deprinsă din patria originală de unde venise.

Nisunărea conducătorilor de a cănta rădin în popoarele cu care se aflau acum Maghiarii în contact, transpiră chiar din cronicile miraculoase ale Maghiariilor, cui încuceresc de e. Maghiari în Români(*)). Nisunărea însă se vede mai înverdată din cunovitele ce se pun celui dintâi rege maghiar în gură, care cauță și rădina dominiștiei pe diversitatea limbilor."

Slavii mai antâi, și după ei Români în ducatele lor (Maramureș, Banat, Transilvania, Făgăraș) au tre-

*) Fiica lui Menumorut se mărită după fiul lui Arpad, dice An. not.

n'aveau locuințe stable, și deosebită era că pe cănd lor nici prin cap nu le trecea să-și caute locuințe, noi căutăm în rupțul capului și nu afam Caii se i sî mestecă, nul mai cunoșceai pre al nostru. Căt pentru coloane putea! trage sorti, căci ori care din noi susține proba.

Acestia erau înainte mergătorii noștri, și noi eram următorii lor. Am este din tigani urmând pe tigani și ne apropierăm cu pași repezi de Turnișor.

Eram 5 însă, cu visiul 6. Si toti eram adânciți în cugete. Si să ne întrebă cineva ce era obiectul meditațiilor noastre, nu cred că și-ar pută da vreunul sama. Eu mi-am desfămat privirea în admirarea frumusețelor naturii. Treceam printre nisice hode frumoase, mari ca trestia, și dese de la 5 pași nu te mai observa nîncă. Adierea vîntului le mișca incontinent, și ele fugneau — după cum dice poșorul, fugneau și tot acolo româneau, începânduși fuga din nou întocmai ca și gândurile omului. În căteva minute

Din Turnișor am ajuns în Cri-

buit dară să fie elementele cele dinăuntru pe care să-l rădîmat imitemitorii statului unguresc. Ei de refări, respective instituțiunile lor, au fost care au dat nascere ordinei de drept și consolidării regatului unguresc.

Raportul între Maghiari și Români se prezintă așa dară indată după contactul statoric cu un raport federalistic.

Introducerea feudalismului, precum se pretinde, de regele Stefan I, pe România, la început nu i-a jignit Româniul, au remas în dreptul lor național în ceea ce privește posesiunea, serviciul cu armele, administrația și justiția. Decretele regilor și comitetelor au început numai în decursul secolului 13 a fi normative în prima linie pentru nobiliile. Nu numai România s'au bucurat în Ungaria de dreptul lor proprii avute ci și oaspeții și coloniștii români mai târziu au administrat și judecătin prin leii însăși, adică prin instituțiunile ce și le aducem cu sine, d. e. Sasii și Zepuzenii.

Cum am înse, în secolul al XVII-lea (1222) întâlnim cea dintâi schimbare a raporturilor de pără aci. Nobilimea temôteoare de potestate regilor a stors dela regalele Andrei II și a numita *bulla aurea*. Cum am înse, în secolul al XVIII-lea (1711) înțeleam cea dintâi schimbare a raporturilor de pără aci. Nobilimea temôteoare de potestate regilor a stors dela regalele Andrei II și a numita *bulla aurea*.

Bulla aurea a dat naștere unei direcții noi în restrîngerea drepturilor naționale și în centralizarea regatului.

Poate că direcția aceasta nouă a îndemnat pe Radu Negru din Făgăraș și mai târziu pe Dragoș din Maramureș și a căuta patrie nouă în ținuturi româneschi la meadă și la răsărit dela Carpați, ținuturi cari mai multe erau băntuite de barbari.

(Va urma.)

Sibiu, în 9 Iunie.

Szögyenyi este numit numai al doilea cap de secție în ministeriul de externe; cel dintâi cap este contele Hoyos, fostul trimis în București.

Conferența în cestiunea egipceană era să se intrună în 22 Iunie în Constantinoapole. Obiectul cel dintâi ce avă conferență a debat era să fie regularea interventiunii. O telegramă cu datul din 20 Iunie n. dela Constantinoapole anunță că conferența este paralizată. Ministerul de externe al Portii, spune telegramă, aflat, ca rezultatul misiunii lui Dervîs pașa, trimis de Sultanul să împace spiritele în Cairo, arată că conferența nu este oportunită. Responsul acesta dat la soluția puterilor pe lângă Poarta otomană de a se învoi și dinsă la ține-

și să se dovedesc că am vîdut, voi spune că am vîdut.

Poate că rotitele mici erau aşezat un cosulet și în el sedea 2 copilași bulci, pe care i tragea tată lor. Mamăsa-i urma cu sapele pe umăr și cu coră în mână. Mult admir istemele omului. Pela noi camenii nu sunt așa de practici. Eu sunt din Ardeal. Înțelegerea, temerance pe la noi și clasica, însă nepractică. Pe brațul stâng e legat băiatul cu un stergăru la pentel mamei. E poetic că băiatul, care

este fost în Turnișor. Aici am vîdut ceva. Să îi se dovedesc că am vîdut, voi spune că am vîdut.

Poate că rotitele mici erau aşezat un cosulet și în el sedea 2 copilași bulci, pe care i tragea tată lor. Mamăsa-i urma cu sapele pe umăr și cu coră în mână. Mult admir istemele omului. Pela noi camenii nu sunt așa de practici. Eu sunt din Ardeal. Înțelegerea, temerance pe la noi și clasica, însă nepractică. Pe brațul stâng e legat băiatul cu un stergăru la pentel mamei. E poetic că băiatul, care

este fost în Turnișor. Aici am vîdut ceva. Să îi se dovedesc că am vîdut,

reia conferinței, se consideră de o respingere categorică a conferenței.

Crestinii într-acacea părăsesc Egipt, lăsându-i averile acolo. Vineri au fost toate moșeile din Cairo iluminate din cauza serbătoarei „înaltării lui Mahomet” la ceriu*. Europeanii le-a interzis poliția a eșii din locuințe în noaptea aceea, penetrăc era de temut că la meudul noștri mahomedani vor prăda caselor creștinilor. Arabi pasă, și directori poliție au privighiat toată noaptea și cavaleria su patrula, pe străzi cu săbile trase. Guvernatorul a dispus ca *imamii*, preotii, se vesteașă în moșee, că la cea mai mică revoltă cetatea va fi bombardată. La 11 ore noaptea s'au audit 7 salve de tun. Frica era mare. Însă au fost numai salve de amenințare.

Contingentul recrutării în Rusia este normal pentru anul acesta cu 212.000 feciori.

Dela București se scrie la direcție din Viena că prin demisunie lui C. A. Rosetti din camera și din clubul liberalilor este provocată o criză de partidă. Se mai scrie, că crescă acestea urma și una de cabinet. Mai departe se scrie despre eventualitatea venirei lui Dimitrie Brăteană la ministerul, ca spatele lui să se reconstruiesc partida liberală. Se vorbesc și de intrarea lui Cogălniceanu în cabinet. Cogălniceanu însă au refuzat pe camdată, fiindcă merge la băi și în Septembrie are o regula unele afaceri în Paris.

Cestiunea evreiască în dieta Ungariei.

(Oricare.)

Wahrman: (continuând) Întrebarea este, cum deținem noi în general invaziunea în masă a unei rase straine în Ungaria de periculoasă. Eu pun întrebarea așa (Voci în stânga esteam: „Să îi punem înșări”) nu că de folositoare și nimănă nu însă la prejudecătării, ci preste tot ori ce învaziune în masă a elementelor străine. (Aprobare) Voci în stânga esteam: „Să îi punem înșări” astfel încât să se amelioreze toate națiunile străine. Posibil că nedestinicia legilor noastre sau indiferențismul societății noastre sau altă împreguriare să fie cauza. (Aprobare) Noi trebuie să ne năzuim resolut întracolo, ca asimilația să progreseze și să evităm tot ce ar impiedca această asimilație.

De oare ce înșă invaziunea în masă a ori căruia element nou înțelege toate națiunile străine.

Posibil că nedestinicia legilor noastre sau altă împreguriare să fie cauza. (Aprobare)

Spre a nu fi rău înțeles trebuie să emspir, că nu sunt sovinist și că vorbind contra invaziunii în masă, eu nu iau în considerare invaziunea de singurăci, pentru că n'am nici o trăică, că singurăci, care îmigrează în țără cu avere, cu capacitate de lucru, cu capital spiritual și vreau să se stabioneze aci pentru promovarea diferitelor scopuri și să-și caute o patrie nouă, o pot face și eu nu doresc, să le iuchidesc drumul. Ca invaziunea să fie făcută în masă și opri prin relațiile economice ale Ungariei (Aprobare). În vreme ce eu dără invaziunea în masă nu o doresc,

ne-am supus. Si astfel noi înainte, și calul după noi, am ajuns în Saliste.

Românul și ful libertăței. Aceasta o se înține cu toții și ni s'a spus mai de multe ori și din partea bărbatilor noștri politici. Libertatea nu suferă restricții pe nici un teren. Eu încă suntem fiul libertății și libertatea nu mi o va temuri nici o putere pe lume. Dovadă minunată a sistemelui, ce am urmat și voi urmă în descrierea impreunilor mele. Să tocmai această noștemă și principala dovadă că și eu suntem român.

Va urma acum în puterea libertății mele, cea ce ar fi trebuit să fie începutul acestor impresii.

La institutul pedagogic-teologic din Sibiu s'a format sub conducerea domnului George Dima un cor, care execută cu frumusețe cântările liturgice compuse pe patru voci de înșuși domnul Dima. În 22 Mai vechiul domn Dima împreună cu corul d-niei Sale a făcut excursie la Saliste, la care s'au alăturat mai mulți juristi din Sibiu.

(Va urma.)

imi permit a mă exprima liber, fără de a mă expune acușei, că nu aș participa foarte la nenocivitatea celor de o credință cu mine; una nu este pe caleală, cu atât mai puțin, că după părerea mea invasionea în masă nu poate fi dorință Evreilor din propriul lor interes.

Dară eu n'ăști ținea invasionea corectă nici din interesul judaismului unguresc, căci ori și ce se sădise despre relațiunile economice ale Ungariei, aici căstigul nu e tocmai așa înlesnit. Relațiunile noastre economice nu sunt de natură ca aceia, cari vin aci fără avere, cari nu cunosc relațiunile de aci, nu cunosc limba noastră, ori căt de sărguinoși vor fi și să se poată susține ugor. (O voce în stânga: Gödel nu i de părere aceasta.)

În această privință nu e nici o deosebire între Jidovi și Crestini. Noi vedem că de mulți Jidovi din comitatele din Ungaria de sus emigreză împreună cu mulți crestini la America pentru că ei aici trebuie să se lupte cu lipsă și miseria și de altă parte trebuie să-și caute baza esențială lor. Deci eu nu țin invasionea în masă nici în interesul jidovilor ungurești.

Legislativa a exprimat emanciparea politică în mod hotărât și astfel și a împlinit datorința cătră omenire. Înse emanciparea socială nu se poate decurge. Aceasta depinde dinăudirea că Jidovii în Ungaria să se absoarbă de tot în Maghiarism și se luceze în spiritul lui alături cu ceilalți cetățeni vii acestui patrii (Aprobare). La aceasta se lucră de ani încoace și cine a observat neprecupăt tendențele de natură aceasta ale Jidovilor din anii din urmă se poate exprima cu cea mai mare recunoștință. (O voce în stânga estremă: Ei se germanizează.)

Aceasta nu este adeverat. Într-o prelegeră ținută acum de curând în Academie să să dovedit că în capitala tocmai Jidovii sunt acel element care se maghiarizează în măsură cea mai mare (Aprobare), ei stătătore să trăiească într-o civilizație ungurescă, ai artei, presei și literaturii peste tot cu cel mai strălucit succes. Așa dară ceea ce am spus eu este adeverat. (Aprobare) Problema amintită de mine nu e și așa ușoară căci în ținutul de sus al țării sunt mulți Jidovi cari nu numai nu se maghiarizează — pentru că e o supușoare foarte rătăcită a d. dep. cari cred că acei Jidovi din Ungaria de sus nu numiți ortodoci nu se maghiarizează cum a susținut D. dep. Hermann. Din contră cine cunoaște ținuturile superioare, cine cunoaște comitatul Biharului, Szabolcianul (Protest în stânga estremă: strigăte Șaros, Maramureș). D. dep. Hermann a șis că ortodocii nu se maghiarizează: dacă el vorbesc de ortodocii trebuie să se pomenească astfel de comitate unde ortodocii sunt mulți la număr.

Dacă D. Hermann ar fi șis că ortodocii comitatului Șaros nu se maghiarizează atunci aș și fi răspuns de aș fi putut, de nu aș fi tăcut; însă el a vorbit în general despre ortodocii la ceea ce eu dic că în comitatele Biharului și Szmărcelui unde sunt așa de mulți ortodocii aceștia sunt astfel de Maghiari încât abia îi cunoști că sunt Jidovi (Aplauz).

De aceea, dară trebuie să aparăm pe ortodocii și din alt punct de vedere. Căci în timpul mai recent s'a născocit nizună, a împărțit jidovimea în două părți. Multă din Neologii sunt modesti, oamenii destăpti și patrioți buni, numai ortodocii nu sunt. Eu pot răspunde la aceasta, că acești membri ai onoratei case, cari au fost membri și înainte cu 12 ani, sunt mai bine că su li am atras atenționarea aspirației lor, cari se nasc, dacă guvernul și legislativa ar sprinji năsuțele ortodocșilor, progresul acestor

în cultură și școală și apucăturile îngrijitorilor lor.

Eu am anințit atunci de reale acale, am remas însă în minoritate și tocmai onorații membrii ai acestei partide (arătând în stânga) înălțând atunci vocea pentru ortodocii sub titlu că ei susțin libertatea religiunii. (Strigăte în stânga estremă: Jókai). Atunci să produse o rătăcire care mai durează încă și astăzi. Într-o ortodoxie și neologie eu nu cunosc nici o diferență confesională și religioasă. Este numai o diferență în cultură și între aceeaține mortisoase la singularitatele ceremoniei precum e și astfel de diferență între catolicii ortodoci și catolicii indiferenți. (Proteste și neliniște în stânga: Gódel nu i de părere aceasta.)

În această privință nu e nici o deosebire între Jidovi și Crestini. Noi vedem că de mulți Jidovi din comitatele din Ungaria de sus emigreză împreună cu mulți crestini la America pentru că ei aici trebuie să se lupte cu lipsă și miseria și de altă parte trebuie să-și caute baza esențială lor. Deci eu nu țin invasionea în masă nici în interesul jidovilor ungurești.

Legislativa a exprimat emanciparea politică în mod hotărât și astfel și a împlinit datorința cătră omenire. Înse emanciparea socială nu se poate decurge. Aceasta depinde dinăudirea că Jidovii sunt acel element care se maghiarizează în măsură cea mai mare (Aprobare), ei stătătore să trăiească într-o civilizație ungurescă, ai artei, presei și literaturii peste tot cu cel mai strălucit succes. Așa dară ceea ce am spus eu este adeverat. (Aprobare)

Totuși am ținut de necesar să desvăluiesc cestiuane, pentru că să preafac multe provocări la Talmud. Aceoră doi vorbitori, cari sunt singuri contravorbitori ai acestei direcționi, le place, să se provoace la opul unui așa numit învețat german (Victor Istočy strigă: El este profesor la universitatea din Praga — Ilaritate)

Mauriciu Wahrman: ...unui profesor de universitate din Praga și așa numit învețat (Ilaritate). În excelentul său op „Der Talmud-Jude” se cuprind tot, ceașa din contra Talmudului, și contra acelor Jidovi, carișe și de el.

Ce pret trebuie să punem pe scrierile unui așa numit învețat și profesor din Praga dacă să poate provoca cineva la scrierile a 10, 20, 100 de scriitori cu dreptul, de a face diferențe deducții, voiu documenta mai mult cu aceea că voiu cetați onoratei case — poate că va interesa pe on, casă — unele din scrierile aceluia profesor.

În carteia sa „Antichrist”, care a apărut în anul 1875, acest profesor (Victor Istočy: Învețat, Ilaritate)

Mauriciu Wahrman: Conced, că și învețat, el a scris despre protestantismul urmatore: „Unde își pun protestantismul piciorul, iarba sau uscă, golicinantea spirituală, selvăcirea moravurilor, nemăngâierea grozavă a inișilor sănătățile fructelor lui; un protestant care trăiesc după receptele lui Luther și un monstru. Vandalianul și Protestanismul sunt poțiuni identice. (Măcar indelungată. Strigăte: Binevoiți a traduce în unguresc! Nu e de lipsă!)

Ei nu traduc, Dvoastră atâtăi pri-cupeți și fără de traducere, și poate să afli cine-va să dică că am tradus fals. (Larmă în stânga estremă.) La pagina 79 a acestei cărți (sunt așa de liber și mă provoc la pagină, pentru că aicia pe cari poate i interesează, să caute și să poată controla corecțitatea citatorilor mele) se dice urmatorele: E vorba de America: „Cetitorii, cari mai pot cugeta căt de puțin, de vrean să se convingă, intru căt acel oameni, cari se număru reformatori au fost morali și au propagat învețătură suportabilă, să învevoiască și răsfoi istoria reformației a D. de Döllinger. Protestantii iubitorii de ostilitate, de cari în teara noastră nu sunt toamna puțini, se vor întoarce cu disprețul de la așa numitele lor biserică de până acum: cănd vor spera, că ticaloșii au fost aceia, cari au dat naștere protestantismului (Măcar).

Mă rog de ertare căci atunci am întrebuit rău libertatea mea de vorbire. Înălț după observarea făcută de curând din partea D. Președinte,

nu voi mai ceta nimic mai mult din opul unui bărbat, la care să provoacă cineva aci cănd să vorbește de cestiuane jidovești.

Onorață casă! Într-o astfel de împregătriri eu din partea mi pot adălinistre numai în declarațiuane comisunei petiționale și pot șice că această întrebare nu poate avea drept consecuență necesitatea unor măsuri legislative. Mai întâi și mai întâi din cauza că, după cum am dîs, nu e de dorit și, după cum a spus lucru onorar, raportor al comisiunii, legile de incălat dău destulă garanție comunei și a locuitorilor.

Dar și pentru aceea nu e necesitate de măsuri legislative, pentru că trebuie se repetă că am avut onoarea să sună într-alt loc, — pentru că Jidovii ruși până acum nu venit încă și nu s-au staționat încă aci, pentru că nici ei nici alții n'au intențiuă de a face aceasta, că prin urmare întrebarea n'are nici cea mai mică actualitate. Eu m'au provocat în conferință partidei liberale — foile au luat act despre aceasta și pot vorbi și aci — m'au provocat că până acum Jidovii ruși nu au apărut în țeară imigrând în mase. E posibil că singurătate și famili singurătate au venit dar în masă n'au venit (O voce din stânga estremă. În „Feldvidéki Lapok” s'a dîs așa!) Voin răspunde și la aceasta.

Bine au scris cei dela „Feldvidéki lapok” că jidovii ar fi venit; și atunci nu redactăm eu, ci un D. deputat colegă al meu, a căruia frate ocupă în acea catedă un oficiu foarte vechi administrativ. Ca răspuns pot șice, că totul este o poesie și că acolo nu e nici măcar un Jidov rus. (Aprobare în dreapta.) Mă mir că se pune așa mare preț pe presă și pe vestile imprăștiate de diferitele foi (ilaritate).

Repetez aceea ca dîs D. Ministrul președinte, că aci este totu se afă nici un jidov rus; n'au venit aci, nu vrea nimenea se vină. Îmi voi lăsa libertatea să ilustrez aceasta. (S'audă.) Dacă fugarii ruși fătu că cari am simțeminte călduroase, pe cari eu nu aș voi să-i espun unei morți sigure chiar dacă ar române cu totul izolați, cum era la timpul său, după revoluțunea poloneză emigranții poloni, cum erau fugiti unguri după lupta de libertate a Ungariei (mare larmă și proteste energice în stânga estremă), de nu va îngriji nimenea de ei, atunci să parține înțimpuță foarte ușor — căci un fugit merge acolo unde poate se vină și aci.

Dar tocmai pentru Jidovii ruși să manifestează în toată Europa cea mai mare simpatie și însuflețire. (Proteste în stânga estremă.) Astăzi am cedit un apel în urma căruia s'a format un comitet în Paris — și nu sub influența Alianței israelite — (Protest în stânga estremă), un comitet în fruntea căruia este Victor Hugo, a căruia membrii sunt dintre cei mai strălucitori, cei mai renomăni bărbați europeni în științe, artă și viață politică: Gambetta și alte 10—15 celebrări.

Emeric Szalay: Acela încă a fost jidov! (ilaritate mare.)

Mauriciu Wahrman! Repetez, că se obseră cea mai mare simpatie nu numai în cercul celor de confesiunea lor cu toată ca conced — și on, casa sa este acela lăzu fireș — că în măsură potență și în cercul confesionalilor lor. În chipul acesta s'a adunat sume mari pentru îngrădire și susținerea acestor sărmăni fugiti. În această direcție s'a pus în lucrare o organizație; s'a făcut comitetă cari sau înăscărcături în ingrija și susținerea acestor nenorociți. Astfel de comitete s'a format în America, în London, Paris, Berlin și Vienna. Toate acestea nu au alt scop, decât să spedeze pe acești nenorociți, spre America, spre Canada.

(Va urma.)

Înălțătă la Pădurea D. simionescu
Correspondențe particulare
ale „Telegrafului Român”

Sibiu, Iunie (Proces de Presă). Asupra procesului de presă pertrăcat la 3/15 Iunie a. c. înaintea curților cu jurați din Sibiu am atras atenția publicului în urmă precedent al acestei foi. Dăm acum unele amănunte, des pre care credem că sunt de interes general.

Junile Ioan Comșa din Zernesci, a petrecut mai mulți ani în România ca comerciant. În București a făcut cunoștință cu o fetiță frumoasă din Cohalm, care a crescut în un institut în București. Ca toti tinerii șurei, și Comșa se duce prăfăt primis în cîștigătorul său de soție. În anul 1880 vine Comșa la Zernesci și și deschide o prăvălie în casela comunale. Credești că i-a venit vremea să se însoarencea și căuta o soție cu stare. Dorința înimei îi se impunește, căc în S Noemvrie 1880 se căsătorește cu o fetiță frumoasă din Dobrogea, cu o familie onestă din Tonahul vechi. Cununia o să se verifice într-o ceremonie la Zernesci. Comșa și înălță după cum se opune, fără observarea formalităților recerate.

În 6 Decembrie 1880 se prezentează în Zernesci fetiță din Cohalm cu 2 prunci, un băiat de mână și o băiată la pept, și pretinde a fi fidanțata lui Comșa, ca a care a avut și prunci. Întentează proces lui Comșa și de care că n'a avut documente suficiente, prin care să-și motiveze asertările, judecătorea din Zernesci o a îndreptat la un advocaț. Propria ei mărturisire.

Bătrânlul preot gr. cat. din Tonahul vechi Pandrea a făcut arătare la vicariatul din Făgăraș, că la căsătoria lui Comșa din Zernesci nu s'au observat formalități recerate, nefăcându-se vestirile în biserică miresei. Totodată însă ca echou al marei indignații produse în Zernesci și giururi împotriva unei fete și lăsarea ei pe stradă cu 2 prunci în puterea ernei, P. Pandrea împreună cu locuitorii din Tonah Nicolai Pop au trimis o corespondență la redacția „Observatorului” din Sibiu. În acea corespondență s'a spus cele expuse de noi aici în mod genuin. Pe baza acestei corespondențe redactorul „Observatorului”, Domnul George Rariț a făcut o nouă corespondență, intitulată „Un cas de bigamie.”

Prin această corespondență ținerei Comșa s'a simțit vătamat în onoare-sa, și intenția mai întâiă proces domnului Barițiu pentru calumniare. De oare ce însă au fost treceți 3 luni dela publicare până la întentarea procesului, Domnul Barițiu a scăpat prin prescrierea dreptului, rămând P. Pandrea și Nicolai Pop, ca unii ce au dat prilejul la facerea acestei corespondențe prin informațiile lor. Si de oare ce P. Pandrea pentru aduinci bătrânețe nu s'a putut prezenta, pertrăactarea s'a făcut numai cu Nicolai Pop. Pertrăactarea a condus presedintul tribunalului Ormav, votant eru juđii Zweier și Herepe. Pe actor la reprezentat adv. Arz. v. Straussenburg, pe înalt profesorul dela facultate de drepturi din loc Dr. Fölk.

Actorul prin producerea documentelor dela stăpâni săi voiose să-și documenteze pertințea, ca ne voind a mai cunoașce pe nefericita fată din Cohalm, și presentânduse ca model de virtute creștină. Accusatul încă înălță rămas datoriu, căci s'a prezentat și fidanțata lui Comșa cu băiatul de mână „ca corpus delicti,” și cu deosebirea a făcut sensațieă mărturisirea P. Traian Mețian, asemenea chiamat marțor din partea acuzatului. Conform mărturisirii P. Mețian după sosirea fetei la Zernesci, Comșa chiamat înaintea oficiului parochial, a recunoscut că pe băiat de al său și au făcut un

compromis. El adeca a luat băiatul la sine, băiată a ramas la nefericita femeie, pentru care Comşa plătea carea intertenere. Prin acestea si prin fassiuini fostei sale ūtoare acto rul Comşa s'a descurmat cu desăvârşire.

Lucrul era acuma clar. Diferența între incusă și apărare era că acu sa torul identifica informațiile inctului cu corespondența din „Observatoriu”. Difensorul acu salutului proba contrarul, deoarece acu salutul nici nu șia ce va se dica bigamie, și numai din articolul Domnului Barbuțiu a învățat el înțelesul cuvenitului bigamie. Dovadă era lunga epistolă a domnului Barbuțiu, în care se explica inctul înțelesul cuvenitului bigamie. La 3 după sineaști au statutori întrebările, care în esență sunt: 1. este incusatul în adver titorul articolului. 2. Este dins în articolu că actorele a comis bigamie, 3. a comis acu salutu vina calumnării prin presă.

După deliberare de 1 oră pre sidentul juriului profesor Palzer anunță verdictul: La întrebarea 1-a 10 voturi nu, 2 voturi da. La a 2-a unanim da. La a 3-a Nouă voturi nu, 3 da.

În urma acestui verdict inctul se declară de nevinovăție, actorile se condamnă la portarea speselor procesuale. Apărătorul actorului a înșinut nulitate.

Varietăți.

(Adunarea generală comitentă) să țină sub pres. d. vice comite Marti și Mercuri.

(Părăstasul anual) pentru odiinicea sufleturii, în Domnul aici repasat Dr. Lazar Petroviciu, fost profesor la institutul teologic pedagogic român gr. or. în Arad, se va celebra Dumineca viitoare la 13/25 Iunie a. c. în biserică din suburbii Iosefin în carele înălținate, după săvârșirea săntei liturghii.

(Casul de la Tisza-Eszlár.) Investigația constată că cadavrul aflat nu este; vestimentele de pe cadavrul însă sunt ale fetei dispărute.

Neumann încă constată că mama nici nici Marti nu o a recunoscut.

Terminându-se secțiunea, 4 medici constată, că respectiva a murit în apindere de plămuri. Cadavrul este al unei mueri bătrâne.

Cadavrul a fost expus în curtea bisericei jidovescii din Eszlár. Poporul iritat a alungat din curte pe jidani.

Probabil că cadavrul este furat din spital. Să așteaptă din nou arestări.

Loterie.

Sâmbătă 17 Iunie n. 1882.
Brün: 39 29 61 12 5

Bursa de Viena și Pesta
Din 19 Iunie n. 1882.

Vienna B pesta

Renta de aur ung. de 6%	119.50	119.50
Renta de aur ung. de 4%	88.40	88.40
Renta de hârtie	66.45	66.50
Imprumutul drumurilor de ferurgiu.	134.75	134.50
I emisiune de oblig. de stat de la drumul de fer oriental ung.	90.75	90.50
Imprumutul drumurilor stat de la drumul de fer oriental ung.	110.—	110.—
Oblig. de stat della 1576 de ale drumului de fer orient. ung.	96.—	95.50
Obligatiuni ung. de resarcirea pământului.	98.25	98.25
Obligatiuni ung. cu claușuri de șapte ani.	97.75	97.50
Obligatiuni urbariale temeseiane.	98.—	98.25
Obligatiuni ung. temes., cu claușă de sortire.	97.50	98.—
Obligatiuni urbariale transilvane.	98.25	98.25
Obligatiuni urbariale croato-slavice.	99.—	—
Obligatiuni ung. de resarcirea pământului decimale de vin.	118.50	118.75
Sorți de la găgăuzii Tisza.	100.75	100.75
Datorie de stat anstrănic în hârtie.	76.70	76.50
Datorie de stat anstr. în argint.	77.45	77.—
Sorți de stat dela 1860	94.40	94.—
Achiziții de banca austro-ung.	130.—	130.—
Achiziții de credite austro-ung.	89.50	82.50
London: poale de trei luni.	131.85	131.85
Achiziții de credite austro-ung.	323.20	324.—
London: poale de trei luni.	120.35	120.15
Scriuri foinește ale instituției „Albină”	—	99.30
Argint.	5.65	5.63
Gălbine.	9.65	9.65
Napoleon.	100 mărci nemțenește.	58.65
	58.65	58.60

Nr. 95. [97] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului vacant de paroch în parochie gr. or. de clasa III G. Hodac să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraf Roman.”

Emolumentele sunt:

1. Portiunea canonica, 3 jugere feneat și 2 jugere loc arător, cari aduc un venit anual de 100 fl.

2. Dela 160 familii căte o ferdelă cucuruz sfârmită à 1 fl. — 160 fl.

3. Dela 250 familii căte o clacă à 40 cr. v. a. — 100 fl.

Alte venituri dela inmormântări, cununii, botezuri etc. — 140 fl. Suma 500 fl. val. aust.

Supradicalele parochiali lipesc cu totul.

Petenții au de ași îndrepta suplicele, instruite în sensul §-lui 13 și analog cu §. 121 pt. 8 al statutului org. la subscriz. posta ultimă Reghinul săsesc.

Oficial protopresbiteral gr. or. tractul Reghinului.

Idelic, 3 Iunie 1882.

În conțelegeră cu comitetul parochial

Galation Sagău m. p., protopresbiter.

Nr. 98. [96] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lungă neputincios paroch Efimiu Sighișoara din Cicei-Poiana protopresbiteral Decebului, în urma reșcrisului consistorial din 17 Decembrie 1881 Nr. 3598 B se scrie concurs cu terminul până la 30 Iunie st. nou.

Se observă cumă înțelesul §. 74, alineea 3 A. de L. XVIII. din anul 1871 numai acei competenți se pot privi de candidați, cari vor documenta cumă au depus esamenul notorial în comitatul Sibiului.

Cunoșința limbii statului și a limbii române este a două condiții.

Tâlmaciu de a competa la această parochie au ași subțierne potiții lor instruite în sensul statutului organic și al Regulamentului pentru parochii la subscriz. oficiul în C. Giurgesci p. ult. Rețeg (Retteg).

Doritorii de a competa la această parochie au ași subțierne potiții lor instruite în sensul statutului organic și al Regulamentului pentru parochii la subscriz. oficiul în C. Giurgesci p. ult. Rețeg (Retteg).

Emolumentele sunt:

1. Salariu 400 fl.

2. Cuartir natural.

3. Patru orgii metrici de lemn de foc.

4. Pentru lucrări private după tarză.

Cei ce doresc a competa pentru acest post au de aștea cererile lor instruite cu documentele prescrise în legătura cu terminul până la 30 Iunie 1882 st. nou.

Se observă cumă înțelesul §. 74, alineea 3 A. de L. XVIII. din anul 1871 numai acei competenți se pot privi de candidați, cari vor documenta cumă au depus esamenul notorial în comitatul Sibiului.

Cunoșința limbii statului și a limbii române este a două condiții.

Tâlmaciu în 14 Iunie 1882.

Pretorele cercului Cisnădiei.

Nr. 1271—1882. civ. [95] 3—3

EDICT.

În cauza comasajii hotarului Schellenberg, fac cunoscut, cumă spre regularea

represențienii, spre alegerea reprezentanților, mai departe spre alegerea unul inginer și spre creșterea proiectului despre spesele care se vor îvi, se punte terminul pe 10-lea Iulie 1882 la 9 ore ante m. în Schellenberg.

La aceea invită pările interesante și cu edictul acesta.

Sibiul în 6 Iunie 1882.

Dela tribunalul regesc.

Vásárhelyi m. p.,

jude la trib. reg. ca precedent.

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nove, pentru turnarea din nou a clopotei de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord cu hărțile, oferind garanție pe mai mulți ani. Montate cu chivile de lemn, feriturnă și făurit, astfel construite, ca după ce sunt usate pe o parte se poate fi învertită ca înălțare în orice direcție, prin ceea ce se va desfășura creșterea lor.

Cu deosebită recomandare se recomandă clopotele găurite și premiate inventate de mine, care au un ton mai înalt, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vecinu, un astfel de clopot în greutate de 300 puncti egalează pe unul de 400 puncti.

Recomandă mai departe scâne din fer făurit pentru clopote soldile și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru orologie și toace din metal, precum și toate celelalte articole de armă și metal apartinătoare de această categorie, cu prețurile celor mai moderate. Se construiesc clopote și pe lărgă plăiere făcute în rate.

Clopotele de 300 puncti în jos, precum și stoporile de mână se așază în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă Antonie Novotny.

[46] 5—6 Timișoara, Fabrică.

Machine de imblătit eu vapor, machine de imblătit de mâna și de cai, ciure (Frieure) de sortat și vînturat, machine de ales, plăuri schimbătoare de Hohenheim (construcția cea mai nouă) precum și tot felul de alte mașini și alte părți întregitoare recomandăndu-mă lungă atenție prejurii lui

Andrei Török,

în Piața-mare, în Sibiul.

Expoziție permanentă de acestea se află în casa proprie, Poarta Cisnădiei (Piața casarmei) vis-a-vis de casa vîmii.

Fabrica se află în casă lui Pavel Giebele pe Soldis Nr. 38—40, unde se fac toate reparaturile și lucrările de construcție căt se poate de effin.

[99] 1

Avis pentru posesorii de pămînt și agricultori!

Masini de imblătit eu vapor, masini de imblătit de mâna și de cai, ciure (Frieure) de sortat și vînturat, masini de ales, plăuri schimbătoare de Hohenheim (construcția cea mai nouă) precum și tot felul de alte mașini și alte părți întregitoare recomandăndu-mă lungă atenție prejurii lui

Andrei Török, în Piața-mare, în Sibiul.

Expoziție permanentă de acestea se află în casa proprie, Poarta Cisnădiei (Piața casarmei) vis-a-vis de casa vîmii.

Fabrica se află în casă lui Pavel Giebele pe Soldis Nr. 38—40, unde se fac toate reparaturile și lucrările de construcție căt se poate de effin.

[99] 1

Loterie de expoziție în Triest.

1000 nimeritori în preț de 213,550 de florini.

Nimeritorul principal în aur sau florini bani gata 50,000 fl. v. a.

Nimeritorul al doilea în aur sau florini bani gata, 20,000 fl. v. a.

Mai departe nimeritori diversi de căte 10,000, apoi de căte 5000, 3000,

1000, 500, 300, 200, 100, 50 și 25 florini.

Fie care soarte costă numai 50 cruceri.

Sorți se capătă în toate schimbătorile, tracfele c. r. de tabac, colecții de loteria din monarhia austro-ung. și la despărțirea de loterie de expoziție triestină (Piazza Grande Nr. 2) în Triest la care au să se adresa toate persoanele care vor să se ocupă cu tracfei de sorti.

[91] 3—3